

NACIONALINĖ
SPORTO
AGENTŪRA

Įkvėpti judėti

Nevyriausybinės sporto organizacijos ir viešojo intereso dilema arba kokia gero valdymo principų nauda:

šalies strateginių sporto šakų federacijų atvejis

Dr. Vilma Čingienė, Kompetencijų centro vedėja

Birželio mėn. 6 d., Vilnius

DILEMA

**Nevyriausybinė
sporto
organizacija**

**Gero valdymo
principai**

**Viešasis
interesas**

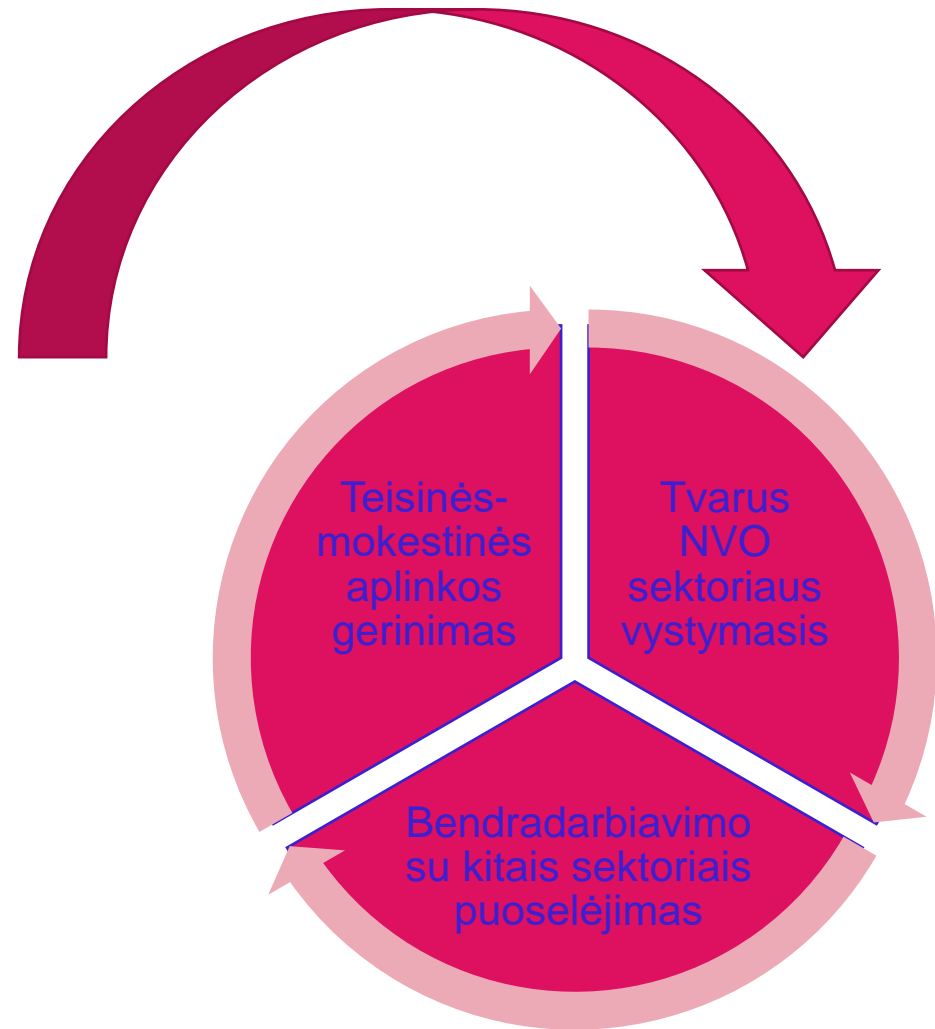
NAUDA

NVO plėtros kryptys ir vizija 2030

- **Sąmoninga visuomenė** (Pilietinis ugdymas, Europos žaliojo kurso ir tvarios aplinkos puoselėjimas)
- **Skaidri ir atskaitinga aplinka** (Valstybės institucijos tampa **atviros** pasiūlymų priėmimui ir nagrinėjimui kartu su verslo ir nevyriausybinų organizacijų bendruomenėmis)
- **Atvira valstybė** (Įgyvendinta atvirų duomenų politika ir duomenys (ne dokumentai) pateikiami **realiu** laiku, kuriuos galima analizuoti bei taikyti pakartotinio naudojimo galimybes)
- **Inovatyvios viešosios paslaugos** (viešosios paslaugos teikiamos viešųjų konkursų/sutarčių pagrindu, neribojant visų sektorių **konkurencijos** ir užtikrinant veiklos kokybės ir efektyvumo standartų diegimą. NVO nuosekliai investuoja į **tvarumą, skaidrumo standartų diegimą ir kompetencijų ugdymą**)
- **Efektyvi socialinė ekonomika** (Lietuvoje veikia socialinės ekonomikos **skatinimo** priemonės, kasmet vykdomas socialinės ekonomikos indėlio į bendrąjį šalies BVP apskaičiavimas)
- **Dalyvaujamoji demokratija** (Savivaldybėse organizuojami vietos bendruomenių forumai su valdžios atstovais ir vietos gyventojais (NVO, bendruomenių lyderiais), žmonės raginami **aktyviau** įsitraukti į sprendimų priėmimo procesus bei skatinami kurti viešųjų paslaugų teikimo strategijas)

NVO sektorius - lygiavertis valstybės institucijų ir verslo įmonių partneris

1. Nacionalinės skėtinės NVO tarp savo narių **diegia** NVO kokybės vadybos ir paslaugų kokybės standartus, veiklos efektyvumo gerinimo metodikas, etikos kodeksus, skatina inovacijas.
2. NVO užtikrina aukštus skaidrumo ir nepriklausomumo **standartus**, eliminuojant valstybės politikų galimybes dalyvauti NVO valdyme.
3. Aktyvus NVO įsitraukimas į viešųjų paslaugų **teikimą** sporto, kultūros, švietimo, socialinių ir kitose viešosios politikos srityse.
4. **Kaštų – naudos analizės** apskaičiavimo mechanizmo taikymas viešųjų paslaugų srityje.
5. Vietos bendruomenių forumų organizavimo **tradicijų** puoselėjimas.
6. Nacionalinio NVO fondo ir kitų valstybės ir vietos savivaldybių finansavimo programų vystymas ir advokacijos (*NVO įtraukimo į sprendimų priėmimo procesus*) užtikrinimas.

Lietuvos nevyriausybinių sporto organizacijų forumas r e z o l i u c i j a

dėl nevyriausybinių sporto plėtotės Lietuvoje ir savireguliacijos 2016 m. gegužės 12 d.

1. Įgyvendinti nevyriausybinių sporto organizacijų **lyderystę** Lietuvos sporto sistemoje.

2. Įgyvendinti **sporto savireguliacijos principą**, skatinti lyderystei nevyriausybines sporto organizacijas plėtojant sveikųjų ir neįgaliųjų asmenų sveikatinamąjį fizinį aktyvumą, didelio meistriškumo sveikųjų ir neįgaliųjų sportininkų rengimą bei plečiant įvairaus lygio sporto varžybas.

3. Pasiiekti, kad rengiami Lietuvos Respublikos kūno kultūros ir sporto įstatymo bei Lietuvos Respublikos kūno kultūros ir sporto rėmimo fondo įstatymo projektai ir kiti reikalingi teisės aktų projektai **būtų suderinti** su Lietuvos sporto prezidentų taryba ir nevyriausybiniomis sporto organizacijomis.

4. Perimti **gerąją Europos valstybių patirtį** plėtojant nevyriausybinių sporto organizacijų veiklą, savireguliaciją ir lyderystę.

Sporto forumas „Europos Sąjungos ir Lietuvos ateities sportas“, Šiauliai, 2021 m. gruodžio mėn. (17 nuostatų)

Suderinamumas

3. Pasiiekti, kad rengiami Lietuvos Respublikos sporto įstatymo ir kiti reikalingi teisės aktų projektai **būtų suderinti** su Lietuvos savivaldybių sporto padalinių vadovų asociacija, nacionalinio lygmens nevyriausybinėmis sporto organizacijomis ir sportininkų bendruomene.

Savireguliacija

11. Įgyvendinti **sporto savireguliacijos principą**, skatinti lyderystei nevyriausybinės sporto organizacijas plėtojant aukšto sportinio meistriškumo, sveikųjų ir neįgaliųjų sportininkų rengimą bei plečiant įvairaus lygio sporto varžybų pasiūlą.

Sporto funkcija

17. Sportą vertinti kaip svarbią socialinę piliečių įtrauktį, susidomėjimą ir norą dalyvauti šiuose procesuose.

Sporto forumas „**dėl aukšto meistriškumo sporto sistemos tobulinimo savivaldybėse**“, Klaipėda, 2022 m. lapkričio mėn.
(4 nuostatos)

4. Tobulinti sporto specialistų kvalifikacijas ir stiprinti jų kompetencijas

4.1. Parengti rekomendacijas viešųjų paslaugų teikėjams dėl sporto valdymo kompetencijų tobulinimo ir geros valdysenos stiprinimo.

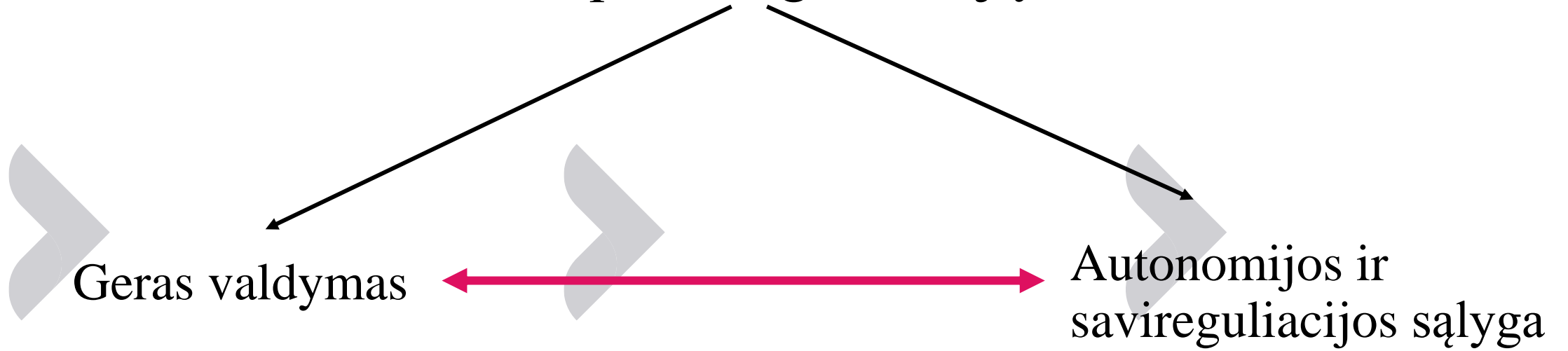
Komunikatas „ES lygmens veiksmų sporto sektoriuje svarbos didinimas“ (2011)

Sporto organizavimas

Sporto sektoriaus geras valdymas yra būtina **sporto organizacijų autonomijos ir savireguliacijos sąlyga**. Siekdamas skatinti gerą sporto valdymą Europos lygmeniu, Komisija ir ES šalys turi patvirtinti bendrus standartus keisdamosi gerąja patirtimi ir tikslingai remdamos konkrečias iniciatyvas.

...autonomija įstatymų ribose, demokratija, skaidrumas ir atskaitomybė priimant sprendimus bei įtraukimas į suinteresuotų suinteresuotųjų šalių atstovavimą. Geras sporto valdymas yra sąlyga norint spręsti su sportu ir ES teisine sistema susijusius iššūkius.

Sporto organizacijų

Autonomija

Teisiniu aspektu

sporto autonomija nėra absoliutus principas, o priklauso nuo to, ar sporto organizacijos laikosi **gero valdymo ir sąžiningo ginčų sprendimo principų** (J.Parrish)

Institucijos aspektu

Institucijoms suteikiama finansinė, ekonominė, administracinė autonomija, tikslu garantuoti klausimų, kuriuos sprendžia šios institucijos, **nagrinėjimo operatyvumą ir kompetenciją.**

Asmens: trenerio, sportininko aspektu

autonomija yra susijusi su interesais ir integruotomis vertybėmis;
kai savarankiški individai savo elgesį išgyvena kaip savęs išraišką, veikėjai sutinka su tokia įtaka, **jausdami ir iniciatyvą, ir vertę** (Deci, Ryan)

Sporto autonomijos principas
reiškia sportinės tvarkos ir
sportinės drausmės palaikymą,
kuris pasiekiamas laikantis ir
taikant **norminių, organizacinių ir
teisės aktų nustatytas taisykles**,
užtikrinančias tinkamą sportinės
veiklos vykdymą bei taikant
atitinkamas drausmines
nuobaudas sporte.

Autonomy
Sport in Europe

Jean-Loup Chappelet

Savireguliacijos principai:

- savanoriškumas
- bendradarbiavimas
- efektyvumas
- varžymasis
- skaidrumas
- nešališkumas
- teisėtumas

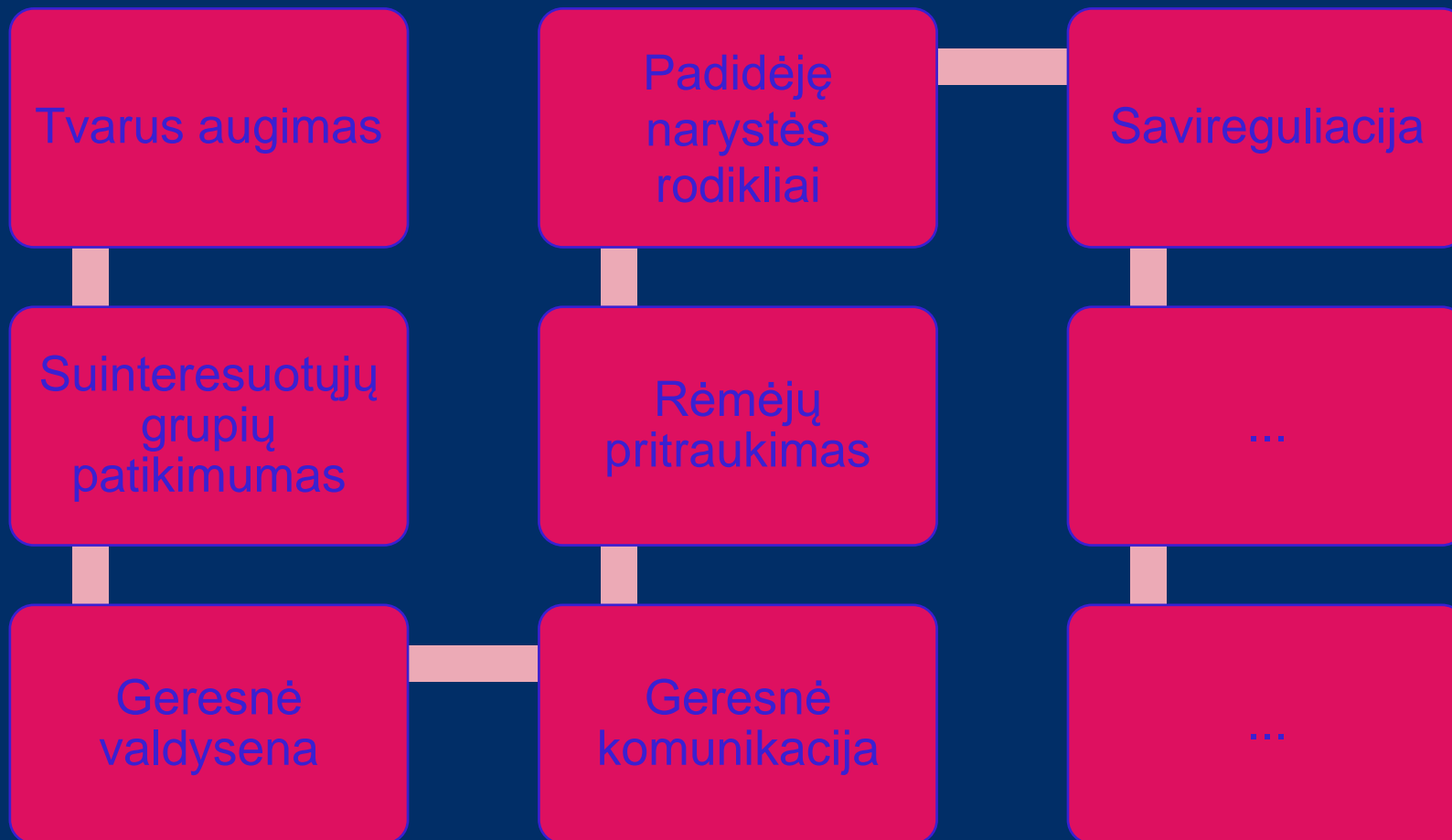
Dorovė ir yra vienas svarbiausių visuomenės savireguliacijos mechanizmų.

Geras valdymas - norimos subjekto situacijos siekimas, remiantis tam tikrais proceso sėkmę padedančiais užtikrinti principais.

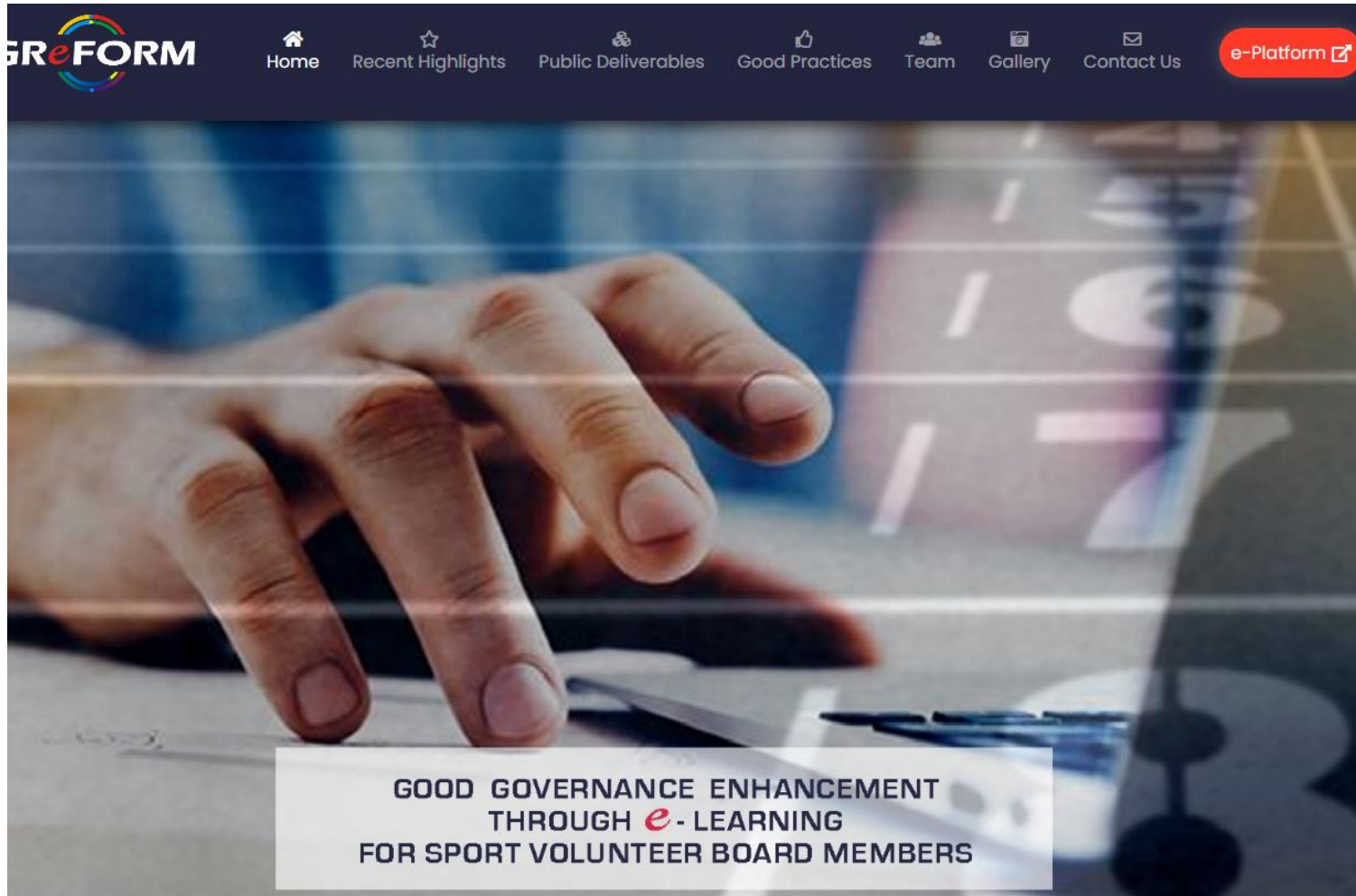
Geras valdymas – naujas požiūris į santykius tarp sporto suinteresuotųjų grupių.

Gero valdymo principų diegimo nauda

Mokymosi platforma

www.greform.eu

Sukurta JUMS!!!

Kviečiame mokytis ir
tobulėti!!!

Lietuvos strateginių sporto šakų federacijų gero valdymo principų įgyvendinimo vertinimo apklausa

Vertintas **keturių** gero valdymo dimensijų/principų įgyvendinimo lygmuo sporto federacijoje. Teiginiai suformuluoti remiantis sukurtu įrankiu „Play the game“ (A.Geeraert, 2018).

Skaidrumo principo įgyvendinimo lygmuo nustatytas pagal federacijų interneto svetaines.

Klausimynas naudotas vertinant įgyvendinimo lygį **trijų** gerojo valdymo dimensijų/principų:

- Demokratinis procesas;
- Vidinė atskaitomybė ir kontrolė;
- Socialinė atsakomybė.

Dalyviai: 12 federacijų

Laikotarpis: 2023.05.1-10.

NATIONAL SPORTS GOVERNANCE OBSERVER

Final report

November 2018

Arnout Geeraert (ed.)

Lietuvos strateginių sporto šakų federacijų gero valdymo principų įgyvendinimas: TOLIMESNI VEIKSMAI

Nepriklausomas vertinimas:

- 12 strateginės sporto šakų federacijos
- 25 olimpinės sporto šakų federacijos
- 24 neolimpinės sporto šakų federacijos
- 5 neįgaliųjų sporto federacijos

Individualios konsultacijos

Seminarai, mokymai

Gerųjų patirčių sklaida

Veiklos planas 2024 m.

NATIONAL SPORTS GOVERNANCE OBSERVER

Final report

November 2018

Arnout Geeraert (ed.)

Geros kloties ir iki
kitų susitikimų

